

NYTT KVARTALSREKORD MEN AVMATTNING PÅ VÄG

Under första kvartalet 2019 var antalet luftrumrörelser 179 000, den högsta nivån hittills för årets första kvartal. Flygtrafiken har vuxit kraftigt under de senaste åren, men vi ser nu en avmattning i tillväxten.

Ekonomi och trafik

LFVs omsättning under perioden uppgår till 797 miljoner kronor (713) och periodens resultat efter finansiella poster är -18 miljoner kronor (-23). Det första kvartalet varje år är normalt sett årets svagaste. Flygets utveckling påverkas av konjunkturen och det är osäkert vilken effekt miljödebatten på sikt kommer att få på flygresandet i Sverige och globalt. Trenden i Sverige är att inrikes- och utrikesflyget minskar medan den överflygande trafiken ökar, även om ökningstakten avtar.

EU:s prestationsplaner

EU:s prestationsplaner för flygtrafiktjänstleverantörerna har en stark påverkan på LFVs ekonomi. Den 1 januari 2020 startar referensperiod 3. EU:s mål är att kostnaden för att trafikera luftrummet ska sänkas även under kommande referensperiod, men det har skett en förskjutning av fokus från kostnader till kapacitetsmålet. LFV arbetar ändå fortsatt för att få gehör för kompensation för våra ökade kostnader för bland annat pensioner, flygledarutbildning och investeringar.

Om LFV inte får kompensation för de ökade kostnaderna kan det innebära att vi inte kan leva upp till kapacitetsmålen.

Nya former för svensk-danska samarbetet

2009 bildade LFV och danska Naviair NUAC HB för flygtrafikledning i ett gemensamt luftrum. Förutsättningarna har dock förändrats; fokus i EU på gemensamma luftrum har minskat till förmån för tekniska samarbeten. Därmed har behovet av ett gemensamt bolag minskat och NUAC kommer att avvecklas under förutsättning att den svenska regeringen ger sitt godkännande.

Driften av de tre kontrollcentralerna i Stockholm, Malmö och Köpenhamn återgår till respektive moderbolag. Detta får inte några konsekvenser för flygtrafiken, flygsäkerheten eller våra kunder.

LFV och Naviair kommer att fördjupa samarbetet inom områden som luftrumsoptimering, harmonisering, klimat och hållbarhet och digitalisering.

Flygtrafikledning på distans

I LFVs arbete med flygtrafikledning på distans för fyra Swedaviaflygplatser har flera viktiga milstolpar bockats av. Kontrollcentralen RTC Stockholm är klar och teknikinstallationer pågår. Kameramasterna i Umeå och Kiruna är uppsatta.

Den ursprungliga tidplanen för RTS-projektet har reviderats och är förlängd med omkring ett år. Det är ett stort och omfattande projekt och det går inte alltid att initialt förutse allt. LFV driver projektet i ett högt tempo och tillsammans med våra samarbetspartners säkrar vi att vi går i mål.

Scandinavian Mountains Airport i Sälen, där LFV är leverantör av infrastruktur, är världens första flygplats som byggs för att trafikledas på distans från start. Transportstyrelsen har också gett Linköping/Saab flygplats driftgodkännande för att flygtrafikledas från kontrollcentralen i Sundsvall.

LFV-lösning för flyginformation vinner pris

Vid årets branschmässa World ATM i Madrid fick LFV ett särskilt omnämnande vid Single European Sky Award för vår lösning för flyginformation, L-CAPS. Det är en av våra smarta lösningar för morgondagens flyg och omnämmandet var ett fint erkännande L-CAPS är en modern tjänst som ger våra kunder tillgång inte bara till tekniken utan också till LFVs kompetens.

Jag kan med glädje konstatera att LFV har ett gott rykte internationellt.

Ann Persson Grivas
Generaldirektör LFV

“Jag kan med glädje konstatera att LFV har ett gott rykte internationellt.”

FINANSIELL SUMMERING AV Q1 2019

PERIODENS RESULTAT

Resultatet efter finansiella poster uppgår per 31 mars 2019 till en förlust om 18 mkr (-23). Ackumulerat är resultatet 26 mkr bättre än budget, och 5 mkr bättre än samma period föregående år. Rörelseintäkterna är sammantaget 84 mkr högre än föregående år och 30 mkr bättre än budget, varav luftfartsintäkterna står för en ökning om 28 mkr jämfört plan.

Rörelsekostnaderna är 81 mkr högre än föregående år men 8 mkr lägre än budget, varav externa driftskostnaderna är något lägre medan personalkostnaderna är högre än plan på grund av högre kostnader för pensioner. Ökningen i rörelsekostnader jämfört 2018 hänförs till såväl externa driftskostnader som personalkostnader. Resultat från andelar intressebolagen bidrar positivt till resultatförbättringen med 4 mkr jämfört med budget.

FLYGTRAFIKEN

Den positiva utvecklingen av trafikvolymen under 2018 har mattats av under de tre första månaderna 2019. Hittills har lufrumsrörelserna ökat med 1,4 procent jämfört samma period 2018. Överflygningarna står för hela ökningen, +8,5 procent. Utrikestrafiken har minskat med 2,6 procent och inrikestrafiken med 6,5 procent.

LFVs fakturering till flygbolagen baseras på service units. Antalet service units ökade med 4,1 procent under årets första tre månader. Utfallet den senaste 12-månadersperioden ligger på 5,2 procent. Jämfört med årets budget innebär det en ökning med 3,2 procent och jämfört med gällande prestationsplan en ökning med 15,0 procent. Trafikökningarna ger ökade intäkter, men med det regelverk som gäller finns det en inbyggd trafikriskdelningsmekanism. Det innebär att LFV får behålla de ökade intäkterna fullt ut för trafik upp till +2,0 procent jämfört med prestationsplanen. För trafikökningar mellan 2 och 10 procent får LFV behålla 30 procent av de ökade intäkterna. Resten ska betalas tillbaka till flygbolagen genom sänkta undervägsavgifter. För ökning över 10 procent får LFV inte behålla några ökade intäkter – där är vi nu.

RÖRELSEINTÄKTER

Rörelseintäkterna uppgår till 797 mkr (713). Den fastställda undervägs- respektive terminalavgiften har sänkts med 5,7 respektive 4,8 procent för 2019 jämfört med föregående år. Ökad trafikvolym samt större uppbokning av okontrollerbara kostnader är de främsta förklaringarna till att luftfartsintäkterna är högre jämfört med samma period föregående år. Den inbyggda riskdelningen i avgiftskonstruktionen för undervägsavgifter har inneburit 6 mkr i ökade intäkter första kvartalet jämfört med periodiseringen av intäkterna i budget.

Ersättning för lokal flygtrafikjänst på statliga, militära samt kommunala och privata flygplatser är i nivå med budget och 10 mkr högre jämfört med föregående år. Försvarsmakten står för merparten av ökningen. I kommersiella intäkter ingår ersättning från intressebolaget NUAC med 196 (180) mkr. Motsvarande belopp återfinns som en kostnad under "Diverse

externa kostnader", eftersom LFV köper flygtrafikledning av NUAC och samtidigt får ersättning för personal och utförda tjänster. Intäkter från övrig kommersiell verksamhet, vilket inkluderar internationell exportverksamhet samt inhemska teknik- och flygplatsuppdrag, ligger något under plan. Anslagsintäkterna uppgår till 14 mkr (1) och är högre med anledning av utökade uppdrag jämfört med tidigare år. Övriga intäkter innefattar bidragsintäkter bland annat avseende arbete inom forskning och innovation, som till största delen finansieras via bidrag, dels från Trafikverket och dels via EU-bidrag.

RÖRELSEKOSTNADER

Rörelsekostnaderna uppgår till 811 mkr (730). Av kostnadsökningen jämfört föregående år avser 33 mkr externa driftskostnader såsom kostnader för konsulter, utbildningskostnader, vidarefakturerade kostnader samt ersättning för driftskostnader till NUAC. Utfallet är emellertid 12 mkr lägre än budget främst beroende på viss förskjutning i tid av aktiviteter och projekt jämfört med plan. Skillnaden i personalkostnaderna förklaras av sedvanliga ökade lönenivåer och högre kostnader för sociala avgifter och pensioner som sammantaget ökat med 44 mkr jämfört med samma period 2018. Utfallet första kvartalet 2019 är 24 mkr högre än budget, vilket i sin helhet hänförs till högre pensionskostnader än vad som beräknats i planen. Avskrivningarna är något högre än föregående år men något under budget, vilket är en effekt av senareläggning av drifttagande av investeringar.

FINANSIELLA POSTER

Summan av ränteintäkter och räntekostnader uppgår till -9 mkr (-10). Räntekostnader hänförs till indexering och ränta på pensionskulden. Det låga ränteläget ger fortsatt en ytterst låg avkastning på LFVs likvida medel.

RÄNTABILITET OCH SOLIDITET

Räntabiliteten på eget kapital efter skatt, mätt som 12-månaderstal, är negativ (neg.). Soliditeten uppgick vid periodens slut till 8 procent (9). Den låga soliditeten beror på en hög pensionsskuld samt fortsatt negativt resultat.

INVESTERINGAR

Investeringsutfallet uppgår totalt till 62 mkr (74) varav 11 (9) mkr avser aktiverad egen tid. Utfallet för första kvartalet 2019 är något lägre än föregående år. Prognosen för helåret 2019 är 665 mkr att jämföra med utfallet 2018 som uppgick till 324 mkr. Detta förklaras av en ökad investeringstakt såväl för nyinvesteringar som vidmakthållande och uppgraderingar, och i synnerhet med fokus på att öka robustheten i flygtrafiktjänsten oavsett beredskapsläge. LFVs program Robust Flygtrafiktjänst ska balansera det övergripande uppdraget att leverera en säker, effektiv och miljöanpassad flygtrafiktjänst med de totalförsvarsrelaterade kraven som ställs på LFV.

Resultatet uppgår till en förlust om 18 mkr. Ackumulerat är resultatet 26 mkr bättre än budget, och 5 mkr bättre än samma period föregående år.

RESULTATRÄKNING

Mkr	KONCERNEN				AFFÄRSVERKET	
	2019 jan–mars	2018 jan–mars	2019 Prognos jan–dec	2018 Utfall jan–dec	2019 jan–mars	2018 jan–mars
RÖRELSENS INTÄKTER						
Luftfartsintäkter	515	485	2 082	2 155	515	485
Kommersiella intäkter	231	200	923	862	231	201
Aktiverat arbete för egen räkning	11	9	43	35	11	9
Anslag	15	1	93	25	15	1
Övriga rörelseintäkter	25	19	94	80	25	19
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	797	713	3 234	3 156	797	715
RÖRELSENS KOSTNADER						
Personalkostnader	-439	-406	-1 674	-1 636	-439	-406
Diverse externa kostnader	-329	-285	-1 430	-1 220	-340	-288
Avskrivningar	-43	-39	-186	-157	-43	-39
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-811	-730	-3 290	-3 013	-822	-733
Resultat från andelar i koncern- och intresseföretag	6	4	6	7	–	–
RÖRELSERESULTAT	-9	-13	-50	150	-26	-18
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR						
Ränteintäkter	1	0	6	1	1	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	-10	-10	-41	-146	-10	-10
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-18	-23	-85	5	-35	-28
Skatt/skattmotsvarighet på periodens resultat	–	0	–	-4	–	–
PERIODENS RESULTAT	-18	-23	-85	1	-35	-28

BALANSRÄKNING

Mkr	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2019 31 mars	2018 31 mars	2019 31 mars	2018 31 mars
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	2 722	2 443	2 745	2 466
Omsättningstillgångar	6 414	6 009	6 314	5 947
SUMMA TILLGÅNGAR	9 136	8 451	9 059	8 413
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital	773	767	698	736
Avsättningar	7 208	6 675	7 208	6 675
Långfristiga skulder	328	315	328	315
Kortfristiga skulder	826	694	825	687
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	9 136	8 451	9 059	8 413

FINANSIERINGSANALYSER

Mkr	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2019 jan–mars	2018 jan–mars	2019 jan–mars	2018 jan–mars
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	139	112	130	106
Förändringar i rörelsekapital	-30	-30	-32	-29
Investeringsverksamheten	-74	-77	-68	-74
Finansieringsverksamheten	-23	-3	-23	-3
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	13	1	7	0
Likvida medel vid årets början	5 626	5 322	5 534	5 263
LIKVIDA MEDEL VID PERIODENS SLUT	5 639	5 323	5 541	5 264

OPERATIV VERKSAMHET

FLYGTRAFIKLEDNING

Rörelserna i svenskt luftrum ökade med 1,4 procent jämfört samma period 2018. Överflygningarna står för hela ökningen, +8,5 procent. Utrikestrafiken har minskat med 2,6 procent och inrikestrafiken har minskat med 6,5 procent.

Inom en routeverksamheten ser vi en trafikökning för kontrollcentralen i Malmö där LFV hanterar merparten av trafiken på hög höjd (överflygningarna) medan trafiken som hanteras av kontrollcentralen i Stockholm minskar något.

Bemanningsituationen inför sommaren i kontrollcentralerna ser bra ut i Stockholm medan det i Malmö kan bli resursbrist under vissa perioder.

När det gäller lokal flygtrafiktjänst är bemanningsläget ansträngt på en del orter men insatser under slutet av kvartalet hjälpte upp situationen.

Den 22 mars uppstod störningar i flygtrafiken efter ett avbrott i Stockholmscentralen i samband med underhållsarbete.

FLYGSÄKERHET

LFV uppfyller uppsatta flygsäkerhetsmål och rapporteringsviljan är fortsatt mycket god. Inga incidenter med bidrag från flygtrafiktjänsten (ATM) och med hög risk har skett under perioden och LFV har med god marginal klarat målen för flygsäkerhetsindex.

LFVs flygsäkerhet är hög tack vare det fokuserade arbete som görs, både i det dagliga men också i det mer långsiktiga strategiska arbetet. Det fördjupade samarbetet med Försvarsmakten och Swedavia har

fortsatt i konstruktiv anda.

Antalet Runway Incursion (rullbaneintrång) uppgick under perioden till 25 stycken, varav tre med direkt ATM-bidrag. Det är fler än under samma period 2018. Djupare analys görs i fokusområdesanalysen Runway Incursion som blir klar under andra kvartalet.

LFVs arbete med att minska ledtiderna vid uppföljningen av driftsavvikelser har fortsatt med gott resultat.

MEDARBETARE

LFV ledarträningsprogram fortsätter med stort engagemang och gott resultat från deltagarna. Kartläggningen av de områden som rör Human Factors i den nya EU-förordningen "Regulation (EU) 2017/373" fortlöper enligt plan.

Förberedelser i form av urval och testning av flygledarkandidater inför en planerad start av flygledarutbildning januari 2020 pågår. Intresset har varit stort och ansökningarna många. Den partssammansatta gruppen som arbetar med att finna gemensamma lösningar om arbetstid och semesterförläggning avslutade sitt arbete utan att ha funnit några nya lösningar.

MILJÖ

En extern miljörevision har genomförts och den innebar att LFV har fått förlängt certifikat för ISO 14000:2015.

LFV har tagit fram en ny miljöstrategi samt genomfört en översyn och justering av LFVs miljömål med framtagande av aktiviteter baserat på dessa.

1,4

procent ökade trafiken i svenskt luftrum med under första kvartalet 2019

LFVS STYRELSE

Vi intygar att kvartalsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Norrköping den 7 maj 2019

Jan Olson, ordförande

Johan Davidson

Peter Lennartsson

Ann Persson Grivas, GD

Ann-Christine Hvittfeldt

Ann-Marie Bredberg

Marie Hafström

Eva Andrén

Mats Helgesson

Per Nilsson

LFV-KONCERNEN

Består av affärsverket, det helägda holdingbolaget LFV Holding AB, de av holdingbolaget helägda dotterföretagen LFV Aviation Consulting AB och LFVNorway AS samt intresseföretagen NUAC HB till 50 %, Saab Digital Air Traffic Solutions AB till 41% och Entry Point North AB till 33%.

LFV, Hospitalsgatan 30, 601 79 Norrköping • Tel: 011-19 20 00 • lf.v.se • lf.v@lf.v.se • org.nr: 202100-0795